

Środa, 12 marca 2014 r.

P7_TA(2014)0233

Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2013 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie sprawozdania na temat obywatelstwa UE – 2013 r.: „Obywatelstwo europejskie: Twoje prawa, Twoja przyszłość” (2013/2186(INI))

(2017/C 378/17)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 27 października 2010 r. pt. „Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2010 r. Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE” COM(2010)0603,
 - uwzględniając wyniki konsultacji społecznych w sprawie obywatelstwa UE prowadzonych przez Komisję od dnia 9 maja do dnia 27 września 2012 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie sprawozdania na temat obywatelstwa UE – 2010 r.: Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE⁽¹⁾,
 - uwzględniając wysłuchanie zorganizowane wspólnie przez Komisję Petycji, Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisję Europejską w dniu 19 lutego 2013 r. pt. „Wykorzystanie wszelkich możliwości związanych z obywatelstwem UE” oraz wysłuchanie z dnia 24 września 2013 r. pt. „Wpływ kryzysu na obywateli europejskich i wzmocnienie demokratycznego zaangażowania w sprawowanie rządów w Unii”,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 8 maja 2013 r. pt. „Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2013 r. Prawa i przyszłość obywateli Unii” (COM(2013)0269),
 - uwzględniając wcześniejsze rezolucje przyjęte w związku z obradami Komisji Petycji,
 - uwzględniając prawo do składania petycji zapisane w art. 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając część II Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej pt. „Niedyskryminacja i obywatelstwo Unii” oraz tytuł V Karty praw podstawowych,
 - uwzględniając art. 9, 10 i 11 Traktatu o Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art.48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Petycji oraz opinię Komisji Kultury i Edukacji (A7-0107/2014),
- A. mając na uwadze, że Traktat z Lizbony wzmocnił pojęcie obywatelstwa UE i prawa z nim związane;
- B. mając na uwadze, że prawo do składania petycji do Parlamentu Europejskiego stanowi jeden z filarów europejskiego obywatelstwa, przez to, iż umożliwia interakcję między obywatelami a instytucjami europejskimi w celu zbliżenia UE do jej obywateli oraz sprawia, że idea UE nabiera dla nich coraz bardziej konkretnego i wiarygodnego znaczenia;
- C. mając na uwadze, że prawa wynikające z obywatelstwa Unii zostały włączone do traktatów i Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
- D. mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie zobowiązały się do przestrzegania wspólnie uzgodnionych zasad UE dotyczących prawa każdego obywatela Unii do swobodnego przemieszczania się i przebywania na jej terytorium, niedyskryminacji i wspólnych wartości Unii Europejskiej, a w szczególności do przestrzegania praw podstawowych, w tym praw osób należących do mniejszości; mając na uwadze, że należy szczególnie skupić się na kwestii obywatelstwa państwowego i wynikających z niego praw mniejszości; mając na uwadze, że przypadki naruszania przez którekolwiek państwo członkowskie praw podstawowych dotyczących kwestii obywatelstwa muszą być tłumione w celu uniknięcia podwójnych standardów i/lub dyskryminacji; mając na uwadze, że mniejszość romska nadal doświadcza powszechnej dyskryminacji oraz że postępy we wdrażaniu krajowych strategii integracji Romów wciąż są ograniczone;

⁽¹⁾ Dz.U. C 257 E z 6.9.2013, s. 74.

Środa, 12 marca 2014 r.

- E. mając na uwadze, że swobodne przemieszczanie się osób jest jednym z kluczowych elementów obywatelstwa UE oraz może przyczynić się do zmniejszenia niedopasowania między oferowanymi miejscami pracy a umiejętnościami na rynku wewnętrznym; mając na uwadze, że według badania Eurobarometru przeprowadzonego w lutym 2013 r. ponad dwie trzecie respondentów słusznie zgadza się, iż swobodny przepływ osób na terytorium UE przynosi ogólne korzyści dla gospodarki państwa, którego są obywatelami; mając na uwadze, że kryteria Schengen powinny mieć charakter techniczny i nie powinny być wykorzystywane do ograniczania możliwości swobodnego przemieszczania się obywateli;
- F. mając na uwadze, że w niektórych państwach UE nadal występuje zjawisko dyskryminacji ze względu na przynależność państwową;
- G. mając na uwadze, że kwestia otrzymywania i zrzekania się obywatelstwa państwowego była poruszana w petycjach, zwłaszcza z punktu widzenia jej wpływu na obywatelstwo europejskie; mając na uwadze, że wiele osób składających petycje, w tym należących do mniejszości w państwie członkowskim, postulowało większą koordynację przepisów dotyczących obywatelstwa w Europie;
- H. mając na uwadze, że wpłynęły liczne skargi dotyczące prawa do głosowania w wyborach europejskich i lokalnych, a także skargi dotyczące utraty prawa do głosowania w wyborach krajowych po okresie spędzonym za granicą;
- I. mając na uwadze, że zaufanie publiczne do Unii Europejskiej spadło oraz że obywatele europejscy przechodzą trudny okres, spowodowany poważnym kryzysem gospodarczym i społecznym;
- J. mając na uwadze, że wybory w 2014 r. będą pierwszymi wyborami odbywającymi się po wejściu w życie Traktatu z Lizbony, który znacząco poszerzył uprawnienia Parlamentu Europejskiego; mając na uwadze, że wybory europejskie stanowią szansę na zwiększenie zaufania obywateli do systemu politycznego, utworzenie europejskiej sfery publicznej oraz wzmocnienie głosu i roli obywateli, co jest jednym z najważniejszych wstępnych warunków mających na celu wzmocnienie demokracji w państwach członkowskich oraz UE; mając na uwadze, że demokratyczne i przejrzyste funkcjonowanie Parlamentu Europejskiego jest jednym z podstawowych filarów promowania europejskich wartości i integracji europejskiej;
- K. mając na uwadze, że za pośrednictwem Traktatów i Karty praw podstawowych Unia Europejska broni Europy praw i wartości demokratycznych, wolności, solidarności i bezpieczeństwa oraz gwarantuje lepszą ochronę obywateli europejskich;
- L. mając na uwadze, że w Parlamencie Europejskim obywatele są bezpośrednio reprezentowani na szczeblu UE oraz że przysługuje im demokratyczne prawo do kandydowania i głosowania w wyborach europejskich, nawet gdy mieszkają w państwie członkowskim innym niż państwo, którego są obywatelami; mając na uwadze, że prawo do głosowania w wyborach europejskich i lokalnych przysługujące obywatelom europejskim zamieszkującym w innym państwie członkowskich nie jest we wszystkich państwach członkowskich dostatecznie wspierane i upowszechniane;
- M. mając na uwadze, że Unia Europejska zaoferowała obywatelom europejskim nowe prawo do organizowania i popierania europejskiej inicjatywy obywatelskiej, poprzez przedłożenie instytucjom europejskim propozycji dotyczących polityki, z którego to prawa od 1 kwietnia 2012 r. skorzystał miliony europejskich obywateli;
1. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie Komisji na temat obywatelstwa UE z 2013 r. (COM(2013)0269) zapowiadające dwanaście nowych działań w sześciu obszarach w celu wzmocnienia praw obywateli UE;
 2. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że większość z 25 działań zapowiedzianych w sprawozdaniu Komisji na temat obywatelstwa UE z 2010 r. została do tej pory zrealizowana przez Komisję oraz inne instytucje UE;
 3. zaznacza, że obywatele muszą mieć możliwość podejmowania świadomych decyzji o swoich prawach gwarantowanych Traktatem i że w związku z tym powinni mieć dostęp do wszelkich niezbędnych informacji, przy czym należy skupiać się nie tylko na abstrakcyjnych prawach, lecz także na łatwo dostępnych informacjach praktycznych dotyczących kwestii gospodarczych, społecznych, administracyjnych, prawnych i kulturalnych; wzywa władze krajowe, regionalne i lokalne, aby propagowały wiedzę o obywatelstwie UE oraz objaśniały praktyczne korzyści wynikające z niego dla obywateli;
 4. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji zmierzającą do zwiększenia wiedzy obywateli o ich prawach za pomocą portali Europe Direct i Twoja Europa oraz apeluje do państw członkowskich, by zwiększyły wysiłki na rzecz upowszechniania wśród obywateli i przedsiębiorstw wiedzy o sieci SOLVIT;; w związku z tym proponuje, aby z okazji Dnia Europy, który obchodzony jest 9 maja, przekazano więcej informacji na temat obywatelstwa europejskiego;

Środa, 12 marca 2014 r.

5. apeluje do Komisji o zadbanie o to, aby treść konsultacji publicznych była dostępna we wszystkich językach urzędowych UE, tak aby nie dochodziło do dyskryminacji ze względu na język; wskazuje na działania Parlamentu, a w szczególności Komisji Petycji, na platformach mediów społecznościowych, stanowiące doskonały sposób na zapewnienie interakcji i dialogu z obywatelami.

6. zachęca państwa członkowskie, aby więcej miejsca w programach szkolnych poświęciły na edukację polityczną w zakresie spraw UE, odpowiednio dostosowały szkolenia dla nauczycieli oraz, w związku z tym, zapewniły odpowiednią wiedzę specjalistyczną i zasoby; podkreśla, że dostępna edukacja odgrywa zasadniczą rolę w kształceniu przyszłych obywateli, umożliwiając im zdobycie solidnych podstaw wiedzy ogólnej, wspierając upodmiotowienie jednostki, solidarność i wzajemne zrozumienie oraz wzmacniając spójność społeczną; w związku z tym zauważa, że edukacja ma podstawowe znaczenie, gdyż umożliwia obywatelom pełne uczestnictwo w życiu demokratycznym, społecznym i kulturalnym, i w związku z tym uważa, że nie należy dokonywać znaczących cięć środków finansowych przeznaczonych na edukację;

7. uważa, że jest rzeczą szczególnie ważną, by zachęcać do uznawania zaangażowania wolontariuszy, uznawać zdobyte w ten sposób umiejętności i wiedzę oraz usuwać przeszkody w swobodnym przemieszczaniu się;

8. podkreśla znaczenie zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego dla wzmacniania czynnego obywatelstwa europejskiego; uważa w związku z tym kluczowe znaczenie ma dalsze wspieranie transgranicznej działalności tych organizacji przez zmniejszenie obciążeń biurokratycznych i zapewnienie odpowiedniego finansowania; ponawia⁽¹⁾ wezwanie do ustanowienia statutu stowarzyszenia europejskiego, gdyż może to ułatwić projekty budowlane prowadzone wspólnie przez obywateli różnych państw członkowskich w ramach organizacji transgranicznej; podkreśla potrzebę utworzenia ustrukturyzowanych ram europejskiego dialogu obywatelskiego, które nadałyby praktyczny wymiar obywatelstwu opartemu na uczestnictwie;

9. wyraża ubolewanie, że w niektórych państwach członkowskich stosuje się odstępstwa od niektórych części traktatów UE, co podważa prawa obywateli, które na mocy traktatów UE powinny być takie same dla wszystkich, i de facto powoduje powstawanie różnic w przestrzeganiu tych praw;

10. podkreśla istotną rolę, jaką państwa członkowskie odgrywają w prawidłowym wdrażaniu prawodawstwa europejskiego; uważa, że konieczne są dalsze postępy, jak również lepsza współpraca między instytucjami europejskimi, władzami lokalnymi i krajowymi; uważa, że wzmocniona współpraca byłaby skutecznym sposobem nieformalnego rozwiązywania problemów, a szczególnie pokonywania przeszkód natury administracyjnej; w związku z tym pochwała zamiar Komisji, która za pośrednictwem swego projektu partnerstwa miast w programie „Europa dla obywateli” planuje wspieranie od 2013 r. wymiany między gminami najlepszych praktyk i projektów mających na celu poszerzenie wiedzy na temat praw obywateli oraz prawidłowego przestrzegania tych praw; uważa, że praktyczne instrumenty w zakresie praw obywateli UE, dostosowane do potrzeb organów lokalnych i regionalnych, mogłyby przyczynić się do dalszej poprawy prawidłowego przestrzegania wspomnianych praw;

11. ubolewa, że możliwości odwoławcze, którymi dysponują rodzice i dzieci w przypadku separacji lub rozwodu, nie są takie same w każdym państwie członkowskim, w związku z czym setki rodziców w Europie zwróciły się do Komisji Petycji, apelując, aby bardziej aktywnie działała w tej sprawie, mimo że zakres kompetencji tej komisji jest bardzo ograniczony;

12. oczekuje, że nowy portal internetowy służący obsłudze petycji, który zostanie udostępniony na początku 2014 r., stanie się atrakcyjnym, przejrzystym i przyjaznym dla użytkowników, w tym także osób niepełnosprawnych, narzędziem usprawniającym procedurę składania petycji; wzywa Komisję i pozostałe instytucje, aby odpowiednio uwidoczniły procedurę składania petycji na swoich stronach internetowych;

13. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że do listopada 2013 r. trzy bardzo różne europejskie inicjatywy obywatelskie osiągnęły wymagany próg; z zadowoleniem przyjmuje planowane wysłuchania z organizatorami europejskich inicjatyw obywatelskich, które zdobyły wymaganą liczbę głosów, przed wyborami europejskimi; wzywa państwa członkowskie do promowania prawa do organizowania i popierania europejskich inicjatyw obywatelskich oraz do powszechnego wdrażania rozporządzenia (UE) nr 211/2011 w sprawie inicjatywy obywatelskiej poprzez wyrażenie gotowości do zatwierdzenia podpisów zarówno własnych obywateli przebywających za granicą, jak i obywateli innych państw członkowskich zamieszkujących na ich terytorium;

⁽¹⁾ Oświadczenie Parlamentu Europejskiego z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie ustanawiania europejskich statutów dla towarzystw wzajemnych, stowarzyszeń i fundacji (Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 187.).

Środa, 12 marca 2014 r.

14. wzywa wszystkie państwa członkowskie, które nie posiadają krajowego Rzecznika Praw Obywatelskich, do utworzenia takiego urzędu w celu spełnienia oczekiwań wszystkich obywateli europejskich; w chwili obecnej jedynie we Włoszech i w Niemczech nie istnieje urząd krajowego Rzecznika Praw Obywatelskich;
15. wzywa Komisję do regularnego monitorowania, w jaki sposób w państwach członkowskich dokonuje się formalności administracyjnych związanych z wjazdem i zamieszkaniem obywateli UE oraz ich krewnych; wzywa Komisję do odgrywania aktywnej roli w celu zagwarantowania, że procedury stosowane przez państwa członkowskie są całkowicie zgodne z wartościami i prawami człowieka, o których mowa w traktatach europejskich; zaznacza, że jednym z głównych filarów jednolitego rynku jest mobilność pracowników; podkreśla znaczne korzyści migracji pracowników w obrębie UE dla gospodarki państw członkowskich; wzywa w związku z tym Komisję do ścisłego monitorowania sytuacji i do podejmowania odpowiednich kroków w celu usunięcia potencjalnych przeszkód, takich jak nadmierna biurokracja, utrudniających egzekwowanie tej podstawowej wolności na szczeblu krajowym;
16. uznaje, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości⁽¹⁾ warunki otrzymywania i zrzekania się obywatelstwa państw członkowskich są regulowane wyłącznie prawem krajowym poszczególnych państw członkowskich; wzywa jednak do ściślejszej współpracy i bardziej ustrukturyzowanej wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi w odniesieniu do ich przepisów dotyczących obywatelstwa w celu zapewnienia podstawowych praw, w szczególności pewności prawa dla obywateli; domaga się kompleksowych wspólnych wytycznych określających związek między obywatelstwem krajowym a europejskim;
17. wzywa te państwa członkowskie, które pozbawiają prawa głosu swoich obywateli decydujących się na zamieszkanie w innym państwie członkowskim, aby zaprzestały tej praktyki i dokonały odpowiedniego przeglądu swojego ustawodawstwa w celu zapewnienia pełnych praw obywatelskich podczas całego tego procesu; zaleca, aby państwa członkowskie poczyniły wszelkie kroki, by skutecznie pomóc i nieść wsparcie obywatelom pragnącym głosować lub kandydować w wyborach w państwach innych niż państwo, którego są obywatelami; podkreśla, że obywatele UE powinni mieć możliwość korzystania z prawa do głosowania w wyborach krajowych kraju ich pochodzenia w państwie członkowskim, w którym mieszkają;
18. wzywa państwa członkowskie do ochrony i wzmocnienia rangi obywatelstwa europejskiego poprzez zniechęcanie do wszelkich form dyskryminacji ze względu na przynależność państwową; potępia wszelką populistyczną retorykę mającą na celu stworzenie dyskryminujących praktyk opierających się tylko na przynależności państwowej;
19. wzywa europejskie partie polityczne i ich krajowe oddziały do organizowania przejrzystych kampanii wyborczych przed wyborami europejskimi w 2014 r. i do skutecznego zajęcia się problemem spadającej frekwencji wyborczej oraz zwiększania się dystansu między obywatelami a instytucjami europejskimi; uważa nominację kandydatów z całej Europy na stanowisko przewodniczącego Komisji przez europejskie partie polityczne za ważny krok w kierunku budowania prawdziwej europejskiej przestrzeni publicznej oraz jest zdania, że perspektywa europeizacji kampanii wyborczej może zostać lepiej zrealizowana poprzez ogólnoeuropejskie działania i z pomocą sieci lokalnych i krajowych mediów, w szczególności mediów publicznych, takich jak radio, telewizja i internet;
20. podkreśla znaczenie informowania obywateli o tym, że są oni uprawnieni do głosowania w wyborach samorządowych i europejskich, jeżeli mieszkają poza krajem pochodzenia, a także znaczenie propagowania tego prawa różnymi sposobami; apeluje do Komisji, aby nie czekała do maja 2014 r. z publikacją przewodnika przedstawiającego te prawa UE „jasnym i przystępnym językiem”;
21. wzywa wszystkie instytucje, organy, biura i agencje Unii, aby nadal zwiększały przejrzystość oraz dbały o to, by dostęp do dokumentów był łatwy i dogodny dla użytkowników, gdyż umożliwia to obywatelom bardziej bezpośredni udział w procesie decyzyjnym; wzywa instytucje unijne, głównie Komisję Europejską, do stosowania skuteczniejszych procedur w celu zadośćuczynienia w jak najkrótszym czasie słusznym żądaniom obywateli europejskich; wzywa wszystkie instytucje Unii, a w szczególności Parlament, aby w równej mierze zapewniły przejrzystość i rozliczalność;
22. z zadowoleniem odnotowuje niedawne przyjęcie dwóch głównych programów UE na rzecz finansowania działań w dziedzinie obywatelstwa UE w latach 2014–2020: programów Prawa i Obywatelstwo oraz Europa dla Obywateli; uważa za godne ubolewania, że pula środków finansowych przeznaczona zwłaszcza na ostatni z wymienionych programów, wspierający projekty dotyczące aktywnego obywatelstwa europejskiego, została drastycznie zmniejszona przez rządy państw członkowskich w porównaniu z okresem 2007–2013;

⁽¹⁾ Ostatnio w wyroku z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie C-135/08, Rottmann.

Środa, 12 marca 2014 r.

23. wyraża poważne zaniepokojenie w związku z petycjami ujawniającymi delikatną sytuację niektórych mieszkańców, którzy ze względu na swój status nie mogą w pełni korzystać z praw do swobody przemieszczania się lub z pełnych praw do głosowania na szczeblu lokalnym; wzywa Komisję Europejską i dane państwa członkowskie, aby ułatwiały uregulowanie statusu w takich przypadkach;
24. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu przeszkód, z jakimi wciąż stykają się obywatele korzystający ze swoich praw indywidualnych w ramach rynku wewnętrznego i uważa, że należy rozwiązać problem obecnego braku bezpieczeństwa gospodarczego w Europie poprzez usunięcie tych przeszkód; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje nowe inicjatywy zapowiedziane przez Komisję w celu wsparcia obywateli jako konsumentów i pracowników w całej Europie;
25. podkreśla znaczenie udoskonalenia wymiany informacji na temat możliwości odbycia stażu i praktyki zawodowej w innych państwach UE za pośrednictwem sieci EURES; wyraża zaniepokojenie poziomem bezrobocia, zwłaszcza że dotyka ono ludzi młodych; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady w sprawie ram jakości dla staży⁽¹⁾ i wzywa państwa członkowskie do przestrzegania zasad określonych w wytycznych;
26. wzywa państwa członkowskie do dokładniejszego informowania obywateli europejskich o przysługujących im prawach i przypadających obowiązkach oraz do wspierania równości w dostępie do tych praw zarówno w kraju ich pochodzenia, jak i innym państwie członkowskim;
27. zwraca uwagę na skargi niektórych autorów petycji, przeważnie obywateli UE przebywających poza swoim krajem, którzy donoszą o napotykanym przez siebie problemach związanych z nabywaniem, przekazywaniem i własnością nieruchomości w różnych krajach;
28. uznaje problemy, z którymi spotykają się osoby niepełnosprawne korzystające z prawa do swobody przemieszczania się, i wzywa do wprowadzenia ważnej w całej Europie specjalnych kart identyfikacyjnych UE dla osób niepełnosprawnych;
29. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia środków w zakresie koordynacji i współpracy w celu skutecznego rozwiązania problemów związanych z podwójnymi podatkami od rejestracji pojazdów, dyskryminacją podatkową i podwójnym opodatkowaniem w kontekście transgranicznym oraz do lepszego przystosowania do transgranicznej mobilności pracowników; uważa, że kwestie związane z podwójnym opodatkowaniem nie są w wystarczającym stopniu rozwiązane przez istniejące dwustronne konwencje podatkowe lub jednostronne działania państw członkowskich i wymagałyby podjęcia w najbliższym czasie uzgodnionych działań na szczeblu Unii;
30. wyraża ubolewanie z powodu istnienia transgranicznych przeszkód w sprawach cywilnych lub społecznych, takich jak prawo rodzinne czy emerytury, uniemożliwiających wielu obywatelom korzystanie z pełni praw obywatelskich UE;
31. przypomina, że obywatele UE przebywający na terytorium państwa trzeciego, w którym ich państwo członkowskie nie jest reprezentowane, mają prawo korzystać z ochrony organów dyplomatycznych i konsularnych każdego innego państwa członkowskiego na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa i podkreśla zasadnicze znaczenie tego przepisu;
32. wzywa państwa członkowskie do jak najszybszego utworzenia w każdym państwie członkowskim punktu kompleksowej obsługi w celu koordynacji projektów o wpływie transgranicznym, np. projektów o znacznym wpływie społecznym, jak służby ratunkowe, przy czym w szczególności dotyczy to projektów oddziałujących na środowisko, takich jak projekty w zakresie energii wiatrowej, które niekiedy w ogóle nie podlegają konsultacjom z mieszkańcami po obu stronach granicy ani są poddawane ocenie oddziaływania;
33. wzywa Komisję do przeprowadzenia wnikliwej oceny korzyści i wyzwań związanych z Europejskim Rokiem Obywateli 2013; z żalem zauważa, że z powodu niedofinansowania i braku ambicji politycznej Europejski Rok Obywateli był słabo wyeksponowany w mediach i nie wywołał politycznej powszechnej, publicznie widocznej debaty na temat obywatelstwa europejskiego, co mogłoby przyczynić się do udoskonalenia lub określenia nowych instrumentów;
34. wzywa Komisję Europejską do przedstawienia wniosków uznających wolontariat za element działający na rzecz obywatelstwa;
35. wzywa Komisję do opublikowania i rozpowszechnienia tekstu objaśniającego prawa obywatelskie przed wprowadzeniem Traktatu z Lizbony i po jego wejściu w życie w celu odzyskania zaufania obywateli;
36. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządóm i parlamentom państw członkowskich.

⁽¹⁾ COM(2013)0857.